

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЛІНГВІСТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра психології і туризму

СИЛАБУС

ПСИХОЛОГІЯ НАВЧАННЯ ДОРΟΣЛИХ

галузь знань	<i>01 Освіта / Педагогіка</i>
спеціальність	<i>014 Середня освіта</i>
спеціалізація	<i>014.024 Іспанська мова та зарубіжна література</i>
освітній рівень	<i>другий (магістерський)</i>
освітня програма	<i>Іспанська мова і друга західноєвропейська мова, зарубіжна література, методика навчання іноземних мов</i>
статус дисципліни	<i>вибіркова</i>

КИЇВ-2024

ІНФОРМАЦІЯ ПРО ВИКЛАДАЧА

ПІБ	Кириленко Валентина Граціянівна
Науковий ступінь	кандидат психологічних наук
Посада	доцент кафедри психології і туризму
місце роботи	КНЛУ, кафедра психології і туризму
адреса кафедри	Київ, Велика Васильківська, 73, КНЛУ, 1 корпус, 901 ауд.
контакти	роб.тел. (044) 287-14-25
E-mail	valentyna.kyrylenko@knl.u.edu.ua

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

кількість кредитів	3
загальна кількість годин	90
	серед них: лекційних -14 семінарських - 10 самостійна позааудиторна робота - 66
мова викладання	українська
консультації	за окремим погодженням зі здобувачем освіти
формат консультації	наживо та дистанційно на корпоративній платформі Microsoft Teams

1. АНОТАЦІЯ

Навчальна дисципліна «Психологія навчання дорослих» є вибіркоким компонентом освітньої програми «Іспанська мова і друга західноєвропейська мова, зарубіжна література, методика навчання іноземних мов». Вона займає значне місце в системі фахової підготовки здобувача вищої освіти зі спеціальності 014 середня освіта і сприяє формуванню практико орієнтованого базису професійної діяльності та світогляду і критичного мислення магістра в галузі психології роботи з дорослими.

Предметом вивчення дисципліни є психологічні закономірності, теоретико-практичні складові організації професійно орієнтованого навчання осіб зрілого віку з урахуванням можливостей їхнього особистісного розвитку та психофізіологічних можливостей.

Лекційне викладення теоретичного матеріалу супроводжується виконанням студентами самостійних завдань, спрямованих на опрацювання літературних джерел і систематизації основного масиву знань, що складають зміст курсу.

Курс викладається протягом I семестру другого року навчання в магістратурі, і, відповідно, складається з одного навчального модуля та двох змістових модулів.

Змістовий модуль 1 називається «Загальнотеоретичні питання психології навчання дорослих» і включає в себе чотири теми. 4

Змістовий модуль 2 «Андрогогіка. Психофізіологічні і соціальні характеристики здобувачів професійної освіти в процесі безперервного навчання» включає три основні теми.

2.МЕТА ТА ЗАВДАННЯ КУРСУ

Навчальна дисципліна «Психологія навчання дорослих» є вибірковою складовою професійної підготовки студентів, які навчаються за спеціальністю 014 – середня освіта. Головна мета курсу полягає у формуванні у здобувачів системи наукових знань і професійних компетенцій в галузі навчання дорослих в контексті безперервної освіти і розвитку особистості

Завдання (навчальні цілі):

- сформулювати уявлення про механізми, закономірності нормального психічного розвитку на різних вікових етапах;
- розкрити специфіку педагогічної діяльності на різних вікових етапах розвитку особистості;
- сформулювати здатність використовувати знання специфіки психічного розвитку особистості на різних вікових етапах у практичних сферах професійної діяльності;
- стимулювати творчого самовираження студентів.

3. СТРУКТУРА КУРСУ

№ п/п	№ і назва теми (включно з темами, винесеними на самостійне опрацювання)	Кількість годин			
		денна форма			
		Разом	у тому числі		
			лекції	семінарські/пра ктичні заняття	самостійна робота
МОДУЛЬ 1. .					
<i>Змістовий модуль 1. «Загальнотеоретичні питання психології навчання дорослих»</i>					
1.	Тема 1. Психологія навчання дорослих в системі безперервної освіти .Дорослий як здобувач освіти	12,5	2	0,5	6
2.	Тема 2. Адаптивні системи освіти дорослих	12,5	2	0,5	10
3..	Тема 3. Психологія навчання дорослих засобами дистанційного навчання	12,5	2	0,5	10
4	Тема 4. Модульне навчання як технологія навчання осіб в період пізньої дорослості	12,5	2	0,5	10
<i>Змістовий модуль 2. «Андрогогіка. Психофізіологічні і соціальні характеристики здобувачів професійної освіти в процесі безперервного навчання».</i>					
5	Тема 1. Соціально-психологічні та психолого-фізіологічні характеристики дорослих в системі безперервної освіти	14	2	2	10
6.	Тема 2. Специфіка навчання дорослих з інвалідністю	14	2	2	10
7.	Тема 3. Психологія підготовки і перепідготовки безробітних	14	2	2	10
Разом за модулем 1		90	14	10	66

4. ТЕХНІЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

На занятті необхідно мати технічні засоби для роботи в мережі Інтернет.

- доступ до платформ Microsoft Teams з ПК чи мобільного гаджету,

- інсталюваний на ПК або мобільних гаджетів пакет програм Microsoft Office/

Інтернет ресурси:

1. <http://www.nbu.gov.ua/> - Національна бібліотека України ім. В. І. Вернадського.
2. http://www.lib.eliseeva.com.ua/view_cat.php?cat=14
3. http://www.bronnikov.kiev.ua/book_1_0.php
4. http://psicho.org.ua/text/5_1

5. ПРАВИЛА ТА НОРМИ НАВЧАННЯ

Студент зобов'язаний дотримуватись кодексу академічної доброчесності; виконувати завдання в межах освітньої програми та досягати визначених освітньою програмою результатів навчання

5.1. Правила комунікації

Здобувач вищої освіти повинен мати активовану електронну пошту на платформі Microsoft Outlook (обліковий запис надається Університетом). Обов'язком здобувача вищої освіти є перевірка принаймі раз на тиждень поштової скриньки в Microsoft Outlook та перегляд нових академічної групи (поток) у заздалегідь узгоджених месенджерах (Viber / Telegram). Усі письмові запитання до викладача стосовно курсу повинні надсилатися на електронну пошту.

5.2. Відвідування занять

Відвідування занять для здобувача вищої освіти є обов'язковим незалежно від того відбуваються вони наживо чи в дистанційній формі через мереживу платформу. Поважними причинами для неявки (неучасті) на заняття є хвороба, участь в університетських заходах, що необхідно підтвердити відповідними документами. Про це необхідно попередити старосту групи. Практичні (семінарські) заняття, експрес-контролі, колоквіуми не проводяться повторно, оцінки неможливо отримати під час консультації.

5.3. Політика щодо перескладання

У разі отримання незадовільної оцінки перескладання відбувається із дозволу декана за наявності поважних причин, підтверджених документально. В іншому випадку перескладання не дозволяється. Інші скарги щодо оцінок можуть вирішуватися за зверненням до омбудсмена КНЛУ в установленому порядку.

5.4. Участь в анкетуванні

Наприкінці вивчення курсу або після завершення сесій здобувачам вищої освіти пропонується анкети, заповнення яких передбачає повну анонімність і слугує важливою складовою освітнього процесу, забезпечуючи зворотний

зв'язок, що дозволяє оцінювати ефективність запропонованих методів навчання та врахування пропозицій студентів. Водночас таке ж анкетування проводиться і серед викладачів заради забезпечення паритетності в узагальненій оцінці освітнього процесу.

5.5. Правила щодо академічної доброчесності

Академічна доброчесність – необхідна умова підготовки професіонала. Вона базується на недопущенні практики списування, плагіату, виконання роботи із залученням зовнішніх ресурсів та осіб, фабрикації фактів чи вигадування даних при виконанні навчальних завдань. Здобувач вищої освіти несе персональну відповідальність за авторство та достовірність поданої на перевірку контрольної або модульної контрольної роботи. Правила академічної доброчесності регулюються Етичним кодексом КНЛУ.

6. СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ ТА ВИМОГИ

У структуру кожного модуля з навчальної дисципліни «Психологія розвитку» оцінюються такі складники:

Аудиторна робота студента	Самостійна робота студента	Модульна контрольна робота
---------------------------	----------------------------	----------------------------

Критерії оцінювання аудиторної роботи студентів (робота під час семінарів та/або практичних занять)

Аудиторна робота студентів включає семінарські та/або практичні заняття.

«5»	<i>студент демонструє вільне володіння матеріалом теми семінару; ознайомлений з рекомендованою літературою, вміє самостійно знайти відповідь на проблемні запитання, спираючись на лекційний матеріал та першоджерела; вміє вводити та використовувати власні класифікації, аналізувати, робити власні висновки; здатен встановлювати міждисциплінарні та міжпредметні зв'язки</i>
«4»	<i>студент демонструє достатньо вільне володіння матеріалом теми семінару; ознайомлений з рекомендованою літературою та першоджерелами, відповідь на проблемні запитання знаходить за допомогою викладача, спираючись на лекційний матеріал та вивчення першоджерел; допускає неточності та несуттєві (які кардинально не міняють суть) помилки у визначенні понять та категорій і т.і., але легко усуває їх завдяки додатковим питанням</i>
«3»	<i>студент частково володіє матеріалом теми семінару; репродуктивно відбиває зміст лекційного матеріалу та/або основного підручника; допускає помилки у визначенні понять та категорій і т.і.; нездатний знайти відповідь на проблемні запитання, чи вирішити проблемні завдання</i>
«2»	<i>студент демонструє нездатність розкрити питання семінару; не опанував зміст теми, вкрай слабо знає рекомендовану літературу, не володіє науковими фактами та категоріями, не знає основних закономірностей психічних явищ; показує низький рівень загальногуманітарного та наукового мислення</i>

Рейтинговий бал за роботу протягом семестру обчислюється шляхом помноження середнього арифметичного оцінок за аудиторну та самостійну роботу (середнє арифметичне округляється до десятої частки) на 10.

Рейтинг кожного модуля обчислюється однаково для всіх дисциплін.

Критерії оцінювання позааудиторної самостійної роботи студентів

До самостійної роботи студентів відносяться: реферування рекомендованої літератури, підготовка наукових оглядів, презентацій із зазначеної теми, підготовка доповідей на семінарах, творчих проектів тощо.

Критерії оцінювання включають: повноту і логічність розкриття обраної теми, її відповідність науковим фактам і теоріям, стилістичну та орфографічну грамотність, коректність висновків, якість презентацій та відповідність оформлення літератури прийнятним стандартам.

«5»	<i>робота виконана правильно, повністю і самостійно, відбиває належний рівень знань, та сформованість практичних навичок; оформлена згідно вимог, які висуваються для даного типу завдань; вимоги академічної доброчесності строго дотримані</i>
«4»	<i>робота виконана самостійно, містить несуттєві помилки, відбиває належний рівень знань сформованість практичних навичок; оформлена згідно вимог, які висуваються для даного типу завдань; вимоги академічної доброчесності строго дотримані</i>
«3»	<i>робота виконана, але містить помилки, відбиває недостатній рівень знань та недостатню сформованість практичних навичок; оформлення роботи не в повній мірі відповідає вимогам, що висуваються для даного типу завдань; вимоги академічної доброчесності дотримані частково</i>
«2»	<i>робота виконана на неприйнятно низькому рівні; оформлення не відповідає вимогам; вимоги академічної доброчесності не дотримані</i>
«0»	<i>робота не виконана</i>

Структура модульної контрольної роботи

Модульна контрольна робота (МКР) є складовою семестрового рейтингу. МКР оцінюється за 4-бальною шкалою («5», «4», «3», «2»). Трансформація оцінки у рейтинговий бал за МКР проводиться у такий спосіб: (форма підсумкового контролю - **залік**)

«5» - 50 балів

«4» - 40 балів

«3» - 30 балів

«2» - 20 балів

Неявка на МКР – 0 балів

Семестровий рейтинговий бал є сумою рейтингового балу за роботу протягом семестру і рейтингового балу за МКР.

Критерії оцінювання модульної контрольної роботи

«5»	<i>при виконанні завдання студент показав широку обізнаність у змісті теоретичного матеріалу з дисципліни, розуміння принципів підходу до емпіричного вивчення психологічних феноменів, вміння самостійно проводити аналіз психологічної ситуації або емпіричних даних та формулювати коректні і вірні коментарі та висновки.</i>
«4»	<i>при виконанні завдання студент показав достатню обізнаність у змісті теоретичного матеріалу з дисципліни, розуміння принципів підходу до емпіричного вивчення психологічних феноменів, але виявляє при цьому недостатнє вміння самостійно</i>

	проводити аналіз психологічної ситуації або емпіричних даних та формулювати коментарі і висновки.
«3»	при виконанні завдання студент показав обмежену обізнаність у змісті теоретичного матеріалу з дисципліни, низьке розуміння принципів підходу до емпіричного вивчення психологічних феноменів, труднощі у проведенні аналізу психологічної ситуації або емпіричних даних та формулюванні коректних та вірних коментарів і висновків.
«2»	при виконанні завдання студент показав обмежену обізнаність у змісті теоретичного матеріалу з дисципліни, нерозуміння принципів підходу до емпіричного вивчення психологічних феноменів, невміння проводити аналіз психологічної ситуації або емпіричних даних та формулювати коректні і вірні коментарі та висновки.
«0»	Робота не виконана

ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ

Студенти, які мають семестровий рейтинговий бал з дисципліни **60 і вище**, отримують оцінку «зараховано» і відповідну оцінку в шкалі ЄКТС без складання заліку.

Студенти, які мають семестровий рейтинговий бал з дисципліни **59 і нижче**, складають залік і в разі успішного складання їм виставляється оцінка «зараховано» в національній шкалі, а в шкалі ЄКТС – E та бал 60. Якщо студент під час заліку отримав оцінку «не зараховано», то йому у відомість обліку успішності виставляється оцінка «не зараховано» в національній шкалі, оцінка FX – у шкалі ЄКТС та його семестровий рейтинговий бал за дисципліну

Структура заліку

Залік проводиться у формі співбесіди на основі тематичної структури пройденого курсу.

Критерії оцінювання відповідей на заліку:

«зараховано» (в шкалі ЄКТС – E та бал 60)	студент демонструє вільне або задовільне володіння матеріалом, вміє самостійно знайти відповідь на проблемні питання, може аналізувати, робити власні висновки, здатен встановлювати міжтематичні міжпредметні зв'язки
«незараховано» (в шкалі ЄКТС – FX та бал 59 та нижче)	студент показав обмежену обізнаність у змісті матеріалу, нерозуміння принципів підходу до емпіричного вивчення психологічних феноменів, невміння проводити аналіз психологічної ситуації та формулювати коректні висновки

Підсумкова оцінка за дисципліну виставляється за таблицею:

підсумковий рейтинговий бал	оцінка за шкалою ЄКТС	підсумкова оцінка за дисципліну за національною шкалою	
		форма підсумкового контролю – залік	форма підсумкового контролю – іспит
90 – 100	A	зараховано	відмінно
82 – 89	B		добре
75 – 81	C		задовільно
66 – 74	D		
60 – 65	E		
0 – 59	FX	незараховано	незадовільно з можливістю повторного складання

8. НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ

Основна (базова)

- Закон України «Про вищу освіту» від 1.07.2014 р. № 1556 -VII. Електронний ресурс. Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>
- Закон України «Про інноваційну діяльність» від 04.07.2002 р. №40-IV. Електронний ресурс. Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/40-15>
- Закон України «Про пріоритетні напрями інноваційної діяльності в Україні» від 16.01.2003 р., № 433-IV. 2002. Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1977-12>
- Державна національна програма «Освіта» (Україна XXI століття) від 03.11.1993р. №89. Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/896-93-%D0%BF>
- Національна доктрина розвитку освіти. Електронний ресурс. 2002. Режим доступу: <http://www.setlab.net/?view=education-doctrine-2002>
- Стратегія інноваційного розвитку України на 2010-2020 роки в умовах глобалізаційних викликів. Електронний ресурс. 2010. Режим доступу: <http://kno.rada.gov.ua/komosviti/control/uk/doccatalog/list?currDir=48718>
- Національна стратегія розвитку освіти в Україні на 2012-2021 роки (схвалена Указом Президента України від 25.06.2013 року №344/2013). 2013.
- Артемов В. Ю. (2014) Особливості побудови онтології предметної галузі і професійного середовища в системі вищої професійної освіти. *Біоресурси і природокористування*. 1-2. 155-161.
- Астахова О. (2010) Перспективи розвитку професійної освіти в Україні. *Україна: аспекти праці*. 4. 9-12.
- Архипова СП. (2002) Основи андрагогіки: навч. посібник. Черкаси.
- Барановська Л.В. (2015). Педагогіка та психологія вищої школи: навч. посіб. Київ: НАУ.
- Белова Л.О. (2004) Виховна система ВНЗ: питання теорії та практики: навч. посіб.. Харків: Вид-во НУА
- Бахтіярова Х.Ш. (відпов.ред.) (2017) Інноваційні технології навчання : навчальний посібник для студентів технічних навчальних закладів. Київ: НТУ.
- Базиленко А.К., Іванова І.Б., Кириленко В.Г., Кондукоцова Н.В. (2020) Навчання в інклюзивному освітньому середовищі. Рекомендації студентам щодо активного навчання в умовах онлайн-освіти. Навчально-методичний посібник. Київ: Університет «Україна». 47-62

- Дзюба Т. М., Коваленко О. Г. В. Ф. Моргун (ред) (2013) Психологія дорослості з основами геронтопсихології. Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. Полтава, ПНПУ імені В.Г. Короленка.
- Лукьянова Л. Б., Сігаєва Л. Є., Аніщенко О, В. та ін. (2012) Освіта дорослих: теоретичні і методологічні засади: монографія. Київ.: Педагогічна думка. 86-127.
- Л. Б. Лук'янова, О. В. Аніщенко, Л. Є. Сігаєва, С. В. Зінченко, О. В. Баніт, Н. І. Дорошенко (2013) Сучасні технології освіти дорослих : посіб. Кіровоград : Імекс-ЛТД, 2013.
- Масляннікова І.В. (2020) Сучасні підходи навчання дорослих: теоретичні та емпіричні аспекти. *Вчені записки ТНУ імені В.І. Вернадського. Серія: психологія.* 31 (70), 1. 28-36. DOI <https://doi.org/10.32838/2709-3093/2020.1/04>
- Марчук А. В. (2020) Андрагогіка : навч. посібник. Львів : ЛьвДУВС.
- Ничкало Н. Г. (2008) Неперервна професійна освіта - світова тенденція. Трансформація професійно-технічної освіти України: монографія. Київ.
- Прокопів Л. (2017) Інноваційні технології навчання і виховання у ВНЗ: навч-метод. Посібник. Івано-Франківськ.
- Пуцов В.І., Набока Л.Я. (2004) Особливості навчання дорослої людини: навч. посібник. Київ: ЦППО
- В.М. Синьов (ред), В.В. Засенко, В.І. Бондарь, М.К. Шеремет та ін. (2010) Освіта осіб з інвалідністю в Україні. Тематична національна доповідь. Київ.
- Сисоєва С. О. (2011) Інтерактивні технології навчання дорослих: навчально-методич. посібн.. НАПН України, Ін-т педагогічної освіти і освіти дорослих. Київ: ВД «ЕКМО»

Додаткові

- Андрущенко В. (2001) Основні тенденції розвитку вищої освіти на рубежі століть. *Вища освіта України.* 1. 11 -20.
- Артемчук Г.І. (2004) Вища школа України: реальність і тенденції розвитку: Монографія. Київ: Ленвіт.
- Верчук С.С. Освіта дорослих: історія і сучасність. Режим доступу: http://eliteua.org/guidelines/15-osvita_doroslih_istoriya_i_suchasnist.html
- Кириленко В.Г. (2020) Неперервна освіта як ресурс розвитку особистості: теоретичний аналіз проблеми. *Актуальні проблеми психології: Збірник наукових праць Інституту психології імені Г.С. Костюка НАПН України. Том 14: Методологія і теорія психології.* Випуск 4. Київ–Ніжин. Видавець «ПП Лисенко М.М.». 161-170
- Майборода В.К. (1992) Вища педагогічна освіта в Україні: історія, досвід, уроки (1917 - 1985 рр.). за ред. Лугового В.І. Київ: Либідь.

- О.І. Сидоренко (ред) (2003) Мистецтво бути викладачем: практ. посіб.. Київ: НМЦ «Консорціум».
- В.Андрущенко, В.Луговий (2008) Особистісно орієнтовані технології навчання і виховання у вищих навчальних закладах: Колект. моногр. Київ: Пед. думка.
- Ничкало Н. Г., Радкевич В. О., Щербак О. І., Дорошенко, Н. І., Василенко О. В., Скульська В. Є. (2013) Професійне навчання дорослого населення: теоретико-методологічні засади : монографія. Кіровоград : Імекс-ЛТД.

Інформаційні ресурси в Інтернеті

1. Онлайн платформа неформальної освіти. URL: <https://learnlifelong.net/platform> (дата звернення: 23.06.2021).
2. [http://nbuv.gov.ua/UJKN/OD 2011 3 \(1\)](http://nbuv.gov.ua/UJKN/OD_2011_3_1)
3. https://padiet.com/marina_scnrmk/bovpsi/vdx801
4. [http://www.library_turn.edu.ua/index.php/exhibitions/1931 -andragogika](http://www.library_turn.edu.ua/index.php/exhibitions/1931-andragogika)
5. <http://er.nau.edu.ua/handle/NAU/28536>